

УДК 316.628:796.325-053.67

Роль соціально-психологічних та особистісних факторів у формуванні мотивації юнаків 17-18 років до занять волейболом

Дмитрів Р. В., Матвієнко І. С., Оробко В. С., Оробко А. С., Паньків Х. В.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація

Мета. Визначити основні чинники, що впливають на мотивацію до занять волейболом в юнаків 17-18 років та проаналізувати роль соціально-психологічних та особистісних факторів у формуванні мотивації до занять волейболом.

Матеріал і методи. У дослідженні, яке було організовано на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, брало участь 84 осіб, а саме: студентська молодь (юнаки 17-18 років; 76 осіб) і тренери-викладачі (8 осіб). Під час збору даних застосовувалися такі методи дослідження: теоретичний аналіз наукової та навчально-методичної літератури, анкетування, педагогічне спостереження, методи математичної статистики.

Результати. Результати дослідження підтверджують, що мотивація волейболістів є багатогранною, і основні чинники, які впливають на участь у спорті, пов'язані з особистісним і психосоціальним розвитком. Соціальні зв'язки, технічне вдосконалення та фізичне здоров'я значно переважають над зовнішніми факторами, такими як статус і нагороди. Отримані результати підкреслюють важливість створення сприятливого соціального середовища та індивідуального підходу до кожного спортсмена для підвищення мотивації та досягнення високих результатів.

Висновки. Мотивація юнаків до занять волейболом значною мірою зумовлена особистісними і соціально-психологічними чинниками, серед яких ключовими є соціальні зв'язки, технічне вдосконалення, фізичне здоров'я. 27% респондентів обрали волейбол через його доступність, 25% зазначили важливість умов проведення занять. Особисті якості, а також фізичні характеристики, такі як зріст, також відіграють роль у виборі цього виду спорту. Соціальні зв'язки, зокрема відносини з тренером, виявилися найважливішим мотивом. Відсутність підтримки з боку сім'ї негативно впливає на мотивацію юнаків, тоді як позитивні взаємодії у спортивному середовищі сприяють підвищенню самооцінки. Технічне вдосконалення було визначено одним з найважливіших факторів, що сприяє мотивації, оскільки зусилля в тренуваннях безпосередньо пов'язані з рівнем досягнень у спорті.

Ключові слова: мотивація; волейбол; юнаки 17-18 років.

Abstract

The role of social and psychological, personal factors in the formation of motivation in 17-18 year old boys to play volleyball

R. Dmytriv, I. Matvienko, V. Orobko, A. Orobko, K. Pankiv

Purpose. To identify the main factors influencing the motivation to play volleyball in young men aged 17-18 and to analyze the role of social and psychological, personal factors in the formation of motivation to play volleyball.

Material and Methods. The survey was organized on the basis of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University and Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas. 84 people, namely: students (young men aged 17-18; 76 people) and coaches (8 people) participated in it. The following research methods were used during data collection: theoretical analysis of scientific and educational and methodological literature, questionnaires, pedagogical observation, pedagogical experiment, methods of mathematical statistics.

Results. The results of the survey confirm that the motivation of volleyball players is multifaceted, and the main factors influencing participation in sports are related to personal and psychosocial development. Social connections, technical improvement and physical health significantly outweigh external factors such as status and awards. The results emphasize the importance of creating a favorable social environment and an individual approach to each athlete to increase motivation and achieve high results.

Conclusions. The motivation of young men to play volleyball is largely determined by personal, social and psychological factors, among which social connections, technical improvement, physical health and physical fitness are the most important. 27 % of respondents chose volleyball because of its accessibility, and 25 % noted the importance of the conditions for conducting classes. Personal qualities, such as mobility and agility, as well as physical characteristics, such as height, also play an important role in choosing this sport. Social connections, particularly relationships with coaches, turned out to be the most important motivation. Lack of family support negatively impacts boys' motivation, while positive interactions in the sports environment help to increase self-esteem. Technical improvement was identified as a crucial factor contributing to motivation, as training efforts are directly related to the level of achievement in sports.

Keywords: motivation; volleyball; young men aged 17-18.

Вступ

Рівень фізичної активності студентської молоді, як відомо, помітно знижується. В останні роки це пов'язано з різними факторами й чинниками. Насамперед, це навчання за дистанційною формою та умови воєнного стану. Тож спостерігаємо, що значна кількість студентства втрачає мотивацію й інтерес до занять різними видами спорту і загалом фізичною культурою. Водночас інша частина здобувачів освіти і надалі пропагує здоровий спосіб життя, віддаючи перевагу спортивним іграм, зокрема волейболу.

Ми вирішили з'ясувати, які саме фактори й чинники сприяють формуванню мотивації до занять волейболом юнаків 17-18 років у процесі фізичного виховання.

Ряд науковців займалися вивченням цього питання. Мотивацію до занять різними видами спорту та їх вплив на розвиток фізичних якостей студентської молоді вивчав С. Калитка із співавторами (2016), С. Сальникова, А. Бондар та М. Пуздимір (2019), колектив авторів на чолі Л. Рядової (2024). Мотивацію до занять фізичною культурою в учнів старших класів вивчали: Г. Безверхня (2004), Л. Іванченко (2007), В. Винник (2010) та І. Хавруняк (2010), І. Васкан, А. Розтока (2012), С. Бобровник (2014), А. Гакман із групою співавторів (2018). Формування мотивації власне до рухової активності студентської молоді вивчали Т. Круцевич та О. Марченко (2008). Л. Долженко і Д. Погребняк (2014), В. Мунтян і О. Попрошаєв (2023) та інші. В останні роки питання мотивації до занять з фізичного виховання в умовах воєнного стану досліджували О. Марченко, М. Бричук, М. Дедух (2022), Г. Бойко, Т. Козлова, С. Шарафутдінова (2024), І. Рогаль, В. Столярик, А. Чхань, В. Шкондя (2024) та інші.

Мотивацію до занять волейболом вивчали Т. Гоголь, В. Гоголь, А. Кашуба (2024), К. Волощук, О. Мітова, І. Раковська (2023), З. Сироватко (2019) та ін. На основі аналізу науково-методичної літератури ними виявлено низку проблемних питань щодо забезпечення та реалізації теоретичної підготовки у волейболі при офлайн та онлайн режимах навчально-тренувального процесу. З. Сироватко (2019) встановив, що мотивація впливає із особистісних потреб та бажань, емоційно та естетично забарвленою, виконує функцію мотиву діяльності, наслідок якої пов'язаний з прагненням самореалізації і самоствердження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами. Дослідження виконано в межах Плану науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021-2025 рр., згідно з темою кафедри «Удосконалення системи педагогічного контролю фізичної підготовленості дітей, підлітків і молоді в закладах освіти» (номер державної реєстрації 0121U108938).

Мета дослідження: визначити основні чинники, що впливають на мотивацію до занять волейболом юнаків 17-18 років та проаналізувати роль соціально-психологічних та особистісних факторів у формуванні мотивації до занять волейболом.

Матеріал і методи

Для вирішення поставлених завдань були застосовані такі методи дослідження, як: теоретичний аналіз наукової та

навчально-методичної літератури, анкетування, педагогічне спостереження, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Дослідження було організовано на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

У дослідженні брали участь: студентська молодь (юнаки 17-18 років), які навчаються на першому курсі закладу вищої освіти; входять в основне відділення з фізичного виховання – 42 особи; студентська молодь (юнаки 17-18 років), які навчаються на першому курсі закладу вищої освіти; входять в спортивне відділення з фізичного виховання – 16 осіб; спортсмени-аматори, які відвідують секцію початкової підготовки з волейболу (17-18 років) – 18 осіб; тренери-викладачі – 8 осіб; загалом – 84 людини.

Використовували методику «Вивчення мотивів занять спортом», яку реалізували у своїх дослідженнях А. Перепелиця, Є. Фокіна, В. Ковальчук (2022).

Анкетування було проведено із дотриманням анонімності відповідей респондентів.

Результати дослідження та їх обговорення

Мотивацію, яка є основним джерелом спортивного та особистісного успіху, потрібно підтримувати постійно. За даними анкетування, для здобувачів вищої освіти, найбільш значущим виявився мотив «фізична досконалість» – 4,7 балів з п'яти; на другому місці з відставанням в 0,1 – спонукання розвитку характеру та психічні якості – 4,6 балів з п'яти; на третьому місці, бажання естетичного задоволення та отримання гострих відчуттів від гри – 4,4 бали з п'яти. Також респонденти виділили мотив «можливість отримати корисні навички та вміння за рахунок волейболу» (4 бали з п'яти); «поліпшення самопочуття і здоров'я» (4,1 бали). Мотив «спілкування» і «пізнання» отримали середню значущість – 3,0-3,5 бали з п'яти. Найменш значущі мотиви – це «потреба у схваленні, престижу, отримання матеріальних благ» (1,0-1,4 бали з п'яти) (рис. 1).

З-поміж запропонованих видів активностей, якими займаються респонденти у вільний час, було виділено найбільш поширені види спорту та фізичних вправ. Волейбол та його різновиди (класичний, пляжний) набрав найбільше прихильників серед респондентів (22 %). Майже ідентична кількість юнаків (20 %) обирають тренування, спрямовані на збільшення сили (воркаут, пауерліфтинг, силовий фітнес). Трійку лідерів за популярністю замикають заняття фітнесом (14 %). Десята частина респондентів (11 %) у вільний час віддає перевагу велопогулянкам, 9 % – грає у футбол. Види активностей, які набрали найменше голосів: екстремальні види, водні види рекреації та спорту та єдиноборства.

Таким чином, волейбол є доволі популярним засобом фізичного виховання в умовах дозвілля для студентської молоді. Однак, за даними опитування, заняття волейболом здебільшого проходять у вигляді самостійних занять у вільний час. Незначна кількість респондентів відвідує секцію з волейболу на базі ЗВО. Інтересу ж до секційних занять, які б відбувались на спортивній базі університету виявили

тільки 8 % студентів.

З метою визначення мотивів до занять волейболом, ми опитали здобувачів вищої освіти, які відвідують секційні заняття на базі закладу, в якому навчаються (рис. 2).

Таким чином, за даними анкетування було визначено таке співвідношення мотивів: 21 % респондентів, почали займатись волейболом через випадкові фактори, збіг обставин, що не свідчить про свідомий підхід і вибір виду діяльності, 18 % здобувачів вищої освіти почали відвідувати тренування через вплив та товариство друзів, які є членами волейбольної спільноти, 15 % респондентів дізнаються про набір у секцію через оголошення, по 12 % – за порадою

батьків або родичів, а також тому, що батьки займалися саме цим видом спорту.

Слід зазначити, що тільки 3 % респондентів запрошено в секцію тренером. Не отримано жодної відповіді, яка б свідчила про використання реклами та популяризації виду спорту за межами спортивної зали, а також через відсутність будь-якого заняття (багато вільного часу).

Важливо було з'ясувати мотив респондентів щодо вибору саме цього виду діяльності (волейбол). Отже, 27 % юнаків відповіли, що волейбол є чи не єдиною секцією, яку розвивають по місцю навчання. Для чверті респондентів (25 %), важливим є доступність виду спорту в сенсі місця

Рис. 1. Співвідношення мотивів, які спонукають респондентів займатись фізичними вправами (1 бал – найменш значущий мотив; 5 – найбільш значущий).

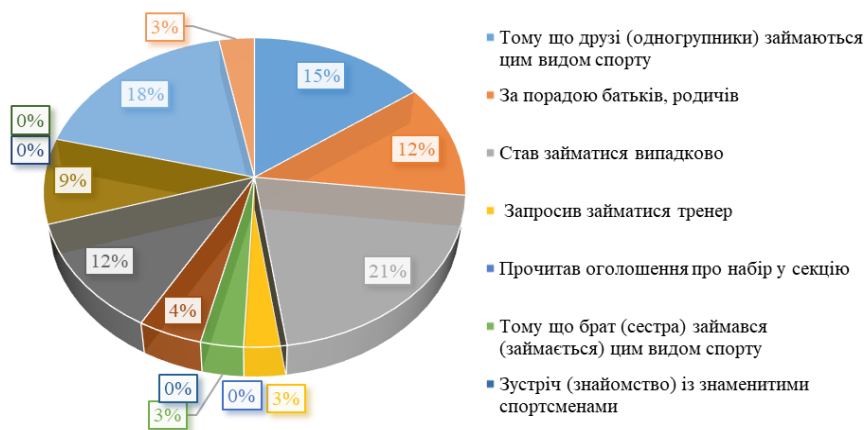

Рис. 2. Розподіл мотивів респондентів щодо занять волейболом (за даними опитування), %.

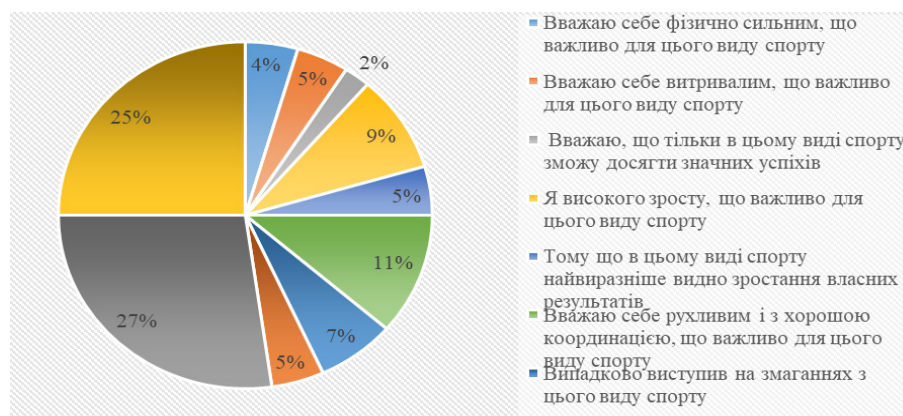

Рис. 3. Розподіл відповіді на питання анкети: «Чому ви обрали саме цей вид спорту?», %.

проведення та оплати, 11 % респондентів вважають свої фізичні дані хорошими та відповідними для волейболу: рухливість, спритність. 9 % ключовим фактором вважають наявність високого зросту, що робить гру, на їх погляд, ефективною (рис. 3).

Дане анкетування може бути використане не тільки для аналізу мотивації респондентів у процесі фізичного виховання, а також для розробки програм, спрямованих на підвищення мотивації осіб, які займаються волейболом.

Для отримання глибшої інформації щодо мотиваційних чинників, які мають місце у підготовці волейболістів та моделювання мотиваційних умов, які б було можна застосувати до здобувачів під час занять фізичним вихованням ми проаналізували відповіді юнаків, які займаються волейболом в студентських командах.

Результати опитування показали, що соціальні зв'язки, відносини з тренером, приналежність до команди мають найбільший вплив на мотиваційні фактори юнаків у цьому віці. Натомість, відсутність сімейної підтримки негативно впливає на мотивацію та може навіть призвести до відмови від занять спортом. Взаємодія юнаків у соціальних і спортивних умовах може сприяти підвищенню самооцінки та самосприйняття. Цьому чиннику було відведено перше місце – найбільше значення (табл. 1).

Таблиця 1. Розподіл мотиваційних факторів у волейболістів за значенням (за даними опитування)

Місце	Відповідь респондентів
1	Соціальні зв'язки: взаємодія з тренером, оточенням, приналежність до команди
2	Технічне вдосконалення, розвиток умінь і навичок
3	Особисте благополуччя
4	Фізична форма (фізична підготовленість)
5	Задоволення від гри (насолада)
6	Умови тренувань, доступність засобів
7	Статус

Респонденти відмітили важливу роль особистісного відчуття ефективності та виконання поставлених завдань. Відповідно, в цьому дослідженні, як і очікувалося від респондентів, які беруть участь у змаганнях, підвищення та вдосконалення техніки є факторами, що сприяють підвищенню мотивації, а також вказують на те, що зусилля, вкладені в тренування, пов'язані з рівнем спортивних досягнень. Це пояснює, чому технічний прогрес був серед трьох основних факторів із найвищими середніми балами та характеризувався як дуже важливий. Отже, на другому місці – технічне вдосконалення, розвиток умінь та навичок.

На третій і четвертій позиціях – особисте благополуччя та належна фізична підготовленість (фізична форма). Вони є дуже важливими у практиці волейболу, переваги фізичної активності для фізичного та психічного здоров'я, яке веде до особистого благополуччя.

Задоволення від гри, насолада та вивільнення психічної енергії – займає п'яту позицію.

Шоста позиція – належні умови тренувань, доступність спортивного обладнання та місця проведення.

Замикає рейтинг мотиваційних факторів – статус, який на сьомому місці. Виходячи з результатів дослідження, під статусом юнаки розуміють фактор, пов'язаний із виграша-

ми, престижем та нагородами. Однак, незважаючи на те, що статус отримав оцінку «дуже важливо», він виявився значно менш важливим для учасників у порівнянні з іншими факторами. Це може свідчити про те, що волейболісти в першу чергу цінують ті аспекти, які забезпечують особистісний розвиток та соціальні зв'язки, а не зовнішні нагороди чи престиж.

Отже, мотивація волейболістів зазвичай базується на особистісних та соціально-психологічних чинниках, які сприяють їх участі у спорті, в той час як статус займає другорядну роль у їхньому бажанні продовжувати займатися волейболом.

Основними мотивами для успішних волейболістів є: соціальні зв'язки, розвиток навичок (технічне вдосконалення), особисте благополуччя (здоров'я), фізична форма. Отримання задоволення від гри та соціальні зв'язки є життєво важливими, а зовнішні фактори, такі як статус і умови відіграють дещо меншу роль у мотивації аматорських спортсменів.

Значимо, що підтримка мотивації та зусиль на тренуваннях є ключовими для досягнення високих результатів у волейболі. Важливим для підвищення мотивації є також індивідуальний підхід, соціально-психологічний клімат, вікові і статеві закономірності формування пріоритетів, інтерес до інших видів спорту тощо.

Відповіді здобувачів вищої освіти, які займаються волейболом в рамках академічних занять та у вільний час (табл. 2) були дещо іншими, ніж їх однолітків спортсменів-аматорів, які відвідують групу початкової підготовки з волейболу.

Таблиця 2. Розподіл мотиваційних факторів у здобувачів освіти основного та спортивного відділення (за даними опитування)

Місце	Відповідь респондентів
1	Фізична форма (фізична підготовленість)
2	Умови тренувань, доступність засобів
3	Задоволення від гри (насолада)
4	Особисте благополуччя
5	Соціальні зв'язки: взаємодія з тренером, оточенням, приналежність до команди
6	Технічне вдосконалення, розвиток умінь і навичок
7	Статус

Основні відмінності між спортсменами-волейболістами і студентами-волейболістами: для волейболістів (особливо тих, хто займається професійним спортом або аматорським спортом на високому рівні) важливими є технічне вдосконалення, фізична підготовленість та командна взаємодія, що відповідає їхній орієнтації на досягнення високих результатів. Їхня мотивація, окрім соціальних факторів, зосереджена на постійному прогресі в грі і тренуваннях. В той ж час, для студентів основного та спортивного відділення мотивація часто більше зосереджена на фізичній формі. Належні умови тренувань та доступність засобів теж є переконливим аргументом у відвідуванні занять з волейболу для волейболістів-студентів. Далі – задоволення від гри. Це є своєрідною розвагою, способом відпочити від навчальних навантажень, а не лише прагненням до спортивних досягнень.

Для волейболістів статус відіграє певну роль, хоча й з

іншими мотиваційними факторами (є менш суттєвим). Для здобувачів вищої освіти статус і соціальне визнання відходять на другий план, оскільки вони більше цінують задоволення від гри і відпочинок через активність, а не через зовнішні нагороди.

Технічне вдосконалення: у волейболістів аматорів технічне вдосконалення є основним фактором мотивації (вони прагнуть до розвитку своїх навичок і результатів на змаганнях), тоді як для волейболістів-студентів цей аспект має меншу цінність. Для них важливіша загальна фізична активність і комунікація в команді, ніж досягнення майстерності в техніці волейболу.

Тому волейболісти-спортсмени більше орієнтовані на професійний розвиток, фізичну підготовленість і технічні навички, тоді як для студентів, що займаються волейболом в межах навчального процесу, головними мотиваційними факторами є фізична форма, належні умови тренувань – їх доступність, вартість, задоволення від гри, фізичне здоров'я та соціальні зв'язки в команді. Здобувачі освіти вважають волейбол в першу чергу активним відпочинком, а волейболісти сприймають його як частину своєї професійної діяльності та вдосконалення спортивної майстерності.

Ці відмінності впливають на характер мотивації, підхід до тренувань і участі у змаганнях, а також на те, як спорт стає частиною їхнього повсякденного життя.

Опитування тренерів-викладачів, які проводять академічні та спортивні заняття зі здобувачами освіти щодо факторів, які знижують мотивацію до занять волейболом показали що, недостатня фізична підготовленість та неоднорідність груп знижує мотивацію, оскільки здобувачі освіти часто починають займатися спортом не маючи попереднього досвіду чи належного рівня фізичної підготовленості. Більшість тренерів (шість осіб із восьми) виділили цей фактор. Перевантаження навчанням та роботою є причиною, що знижує мотивацію здобувачів освіти. Це типова проблема для студентів, які мають обмежений час через навчання та роботу.

Відсутність належної спортивної інфраструктури та регулярної участі в змаганнях, на думку тренерів, демотивують здобувачів освіти до занять волейболом.

Для порівняння мотиваційних профілів здобувачів

вищої освіти, які займаються волейболом в основному та спортивному відділеннях, ми звернули увагу на відмінності в мотивації між ними та юнаками, які займаються волейболом на рівні спортивних секцій та аматорських команд.

Результати дослідження підтверджують, що мотивація волейболістів є багатогранною, і основні чинники, які впливають на участь у спорті, пов'язані з особистісним і психосоціальним розвитком. Соціальні зв'язки, технічне вдосконалення та фізичне здоров'я значно переважають над зовнішніми факторами, такими як статус і нагороди.

Отже можемо підсумувати, що для ефективної підтримки мотивації волейболістів необхідно створювати сприятливе соціальне середовище, надавати індивідуальну підтримку кожному спортсмену та забезпечувати різноманітність тренувального процесу. Отримані результати підкреслюють важливість створення сприятливого психосоціального середовища та індивідуального підходу до кожного спортсмена для підвищення мотивації та досягнення високих результатів.

Висновки

Мотивація юнаків до занять волейболом значною мірою зумовлена особистісними і соціально-психологічними чинниками, серед яких ключовими є соціальні зв'язки, технічне вдосконалення, фізичне здоров'я. 27 % респондентів обрали волейбол через його доступність, а 25 % зазначили важливість умов проведення занять. Особисті якості, такі як рухливість і спритність, а також фізичні характеристики, такі як зріст, також відіграють роль у виборі цього виду спорту. Соціальні зв'язки, зокрема відносини з тренером, виявилися найважливішим мотивом. Відсутність підтримки з боку сім'ї негативно впливає на мотивацію юнаків, тоді як позитивні взаємодії у спортивному середовищі сприяють підвищенню самооцінки. Технічне вдосконалення було визначено одним з найважливіших факторів, що сприяє мотивації, оскільки зусилля в тренуваннях безпосередньо пов'язані з рівнем досягнень у спорті.

Перспективи подальших досліджень. Вивчити роль соціально-психологічних, особистісних та інших факторів у формуванні мотивації в дівчат 17-18 років до занять волейболом.

Список літератури

- Безверхня, Г. В. (2004). *Мотивація до занять фізичною культурою і спортом школярів 5-11-х класів*. Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту. Львів, Львівський державний інститут фізичної культури.
- Бобровник, С. І. (2014). Формування мотивації старшокласників до занять фізичною культурою та спортом. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, 2(43), 4–9.
- Бойко, Г., Козлова, Т., & Шарафутдінова, С. (2023). Дослідження мотивації до занять з фізичного виховання в умовах воєнного стану. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, 1 (159), 12–14. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.1\(159\).02](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.1(159).02)
- Васкан, І., & Розтока, А. (2012). Стан і формування в школярів інтересу до фізичного виховання. *Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення*, 4(20), 247–252.

References

- Bezverkhna, H. V. (2004). *Motyvatyia do zaniat fizychnoiu kulturoiu i sportom shkoliariv 5–11-kl klasiv* [Motivation to engage in physical education and sports among students in grades 5–11]. Avtoref. kand. dys. z fiz. vykhovannia i sportu, Lviv. derzh. in-t fiz. kult. [PhD thesis for the degree of Candidate of Sciences in Physical Education and Sports. Lviv, Lviv State Institute of Physical Culture.] [in Ukrainian].
- Bobrovnyk, S. I. (2014). Formuvannia motyvatsii starshoklasnykiv do zaniat fizychnoiu kulturoiu ta sportom [Formation of high school students' motivation to participate in physical education and sports]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova* [Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University], no 2(43), 4–9 [in Ukrainian].
- Boiko, H., Kozlova, T., & Sharafutdinova, S. (2023). Doslidzhennia motyvatsii do zaniat z fizychnoho vykhovannia v umovakh voiennoho stanu [Study of motivation for physical education classes under martial law conditions]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova* [Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University], no 1(159), 12–14. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.1\(159\).02](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.1(159).02) [in Ukrainian].
- Vaskan, I., & Roztoka, A. (2012). Stan i formuvannia v shkoliariv interesu do fizychnoho vykhovannia [The state and development of students' interest in physical education]. *Fizychna kultura, fizychno vykhovannia*

- Винник, В. Д. (2010). Особливості формування інтересу та мотивації до занять фізичним вихованням. *Теорія та методика фізичного виховання*, 12, 39–42.
- Волошук, К., Мітова, О., & Раковська, І. (2024). Теоретична підготовка як засіб підвищення мотивації до занять волейболом у здобувачів закладів фізичної культури і спорту. *Спортивні ігри*, 1(31), 4–15. <https://doi.org/10.15391/si.2024-1.01>
- Гакман, А. В., Балацька, Л. В., Григоришина, Т. Б., & Ніколайчук, О. П. (2018). Мотиваційні пріоритети до процесу фізичного виховання студентів закладів вищої освіти I рівня акредитації (на прикладі м. Чернівці). *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*, (11), 53–61.
- Гоголь, Т. В., Гоголь, В. В., & Кашуба, А. А. (2024). Психофізіологічні та педагогічні умови формування спортивної мотивації до волейболу в здобувачів фахової передвищої та вищої освіти. *Природнична освіта та наука*, (2), 42–47. Режим доступу: <http://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/14444>
- Долженко, Л., & Погребняк, Д. (2014). Формування мотивації до рухової активності студентської молоді з різним рівнем фізичного здоров'я. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, (4), 52–56.
- Іванченко Л. П., Пристинський, В. М., Іванченко, С. Г., & Пристинська, Т. М. (2018). Методика формування у підлітків мотивації до систематичних занять фізичною культурою і спортом. *Молодий вчений*. 2(2), 623–625. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_2\(2\)_44](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_2(2)_44).
- Калитка, С., Ребриня, В., Бухвал, А., Тарасюк, В., & Грабовський, О. (2016). Мотивація підлітків до занять спортом. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, 1, 81–86. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2016_1_16
- Круцевич, Т. Ю., & Марченко, О. Ю. (2008). Спрямованість цінностей індивідуальної фізичної культури студентів різних відділень вузу. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 3-4, 103-7.
- Марченко, О., Бричук, М., & Дедух, М. (2022). Особливості мотивації студентів до самостійних занять руховою активністю в умовах воєнного стану. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 3, 44–50. <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.3.44-50>
- Мунтян, В. С., & Попрошаєв, О. В. (2023). Мотиваційно-ціннісне ставлення студентської молоді до навчання, фізичного виховання і здорового способу життя: компаративний аналіз. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, 3 (162), 109–115. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.5\(125\).21](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.5(125).21)
- Перепелиця А., Фокіна, Є., & Ковальчук, В. (2022). Мотивація як фактор впливу в спортивній діяльності. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 4, 89–94. Режим доступу: <http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/article/view/274497>
- Рогаль, І. В., Столярик, В. А., Чхань, А. А., & Шкондя, В. В. (2024). Моніторинг рівня мотивації студентів ЗВО до різноманітних видів фізичної активності в умовах воєнного стану в Україні. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, 2, 163–166. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2\(174\).35](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).35)
- Рядова, Л., Корчагін, М., Мкртчян, О., & Коновалов, В. (2024). Ефективність використання спортивних ігор на заняттях із фізичного виховання. *Спортивні ігри*, 3(33), 62–83. <https://doi.org/10.15391/si.2024-3.07>
- Сальникова, С. В., Бондар, А. А., & Пуздімір, М. І. (2019). Вплив занять різними видами спорту на фізичні якості студентської молоді [Електронне видання]: *тези доповідей круглого столу здобувачів вищої освіти*. Вінниця, 33.
- Сироватко, З. В. (2019). Формування мотивації у студентів до секційних занять з волейболу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, 11 (119), 159–162.
- riznykh hrup naseleння* [Physical culture, physical education of different population groups], no 4(20), 247–252 [in Ukrainian].
- Vynnyk, V. D. (2010). Osoblyvosti formuvannya interesu ta motyvatsii do zaniat fizychnym vykhovanniam [Peculiarities of forming interest and motivation in physical education]. *Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannya* [Theory and methods of physical education], no 12, 39–42 [in Ukrainian].
- Voloshchuk, K., Mitova, O., & Rakovska, I. (2024). Teoretychna pidhotovka yak zasib pidvyshchennia motyvatsii do zaniat voleybolom u zdobuvachiv zakladiv fizychnoi kultury i sportu [Theoretical training as a means of increasing motivation for volleyball among students in physical education and sports institutions]. *Sportyvni ihry* [Sports games], no 1(31), 4–15. <https://doi.org/10.15391/si.2024-1.01> [in Ukrainian].
- Hakman, A. V., Balatska, L. V., Hryhoryshyna, T. B., & Nikolaiichuk, O. P. (2018). Motyvatsiini priorytety do protsesu fizychnoho vykhovannia studentiv zakladiv vyshchoi osvity I rivnia akredytatsii (na prykladi m. Chernivtsi) [Motivational priorities in the physical education process of students at higher education institutions of the first level of accreditation (based on the example of Chernivtsi)]. *Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Fizyчне vykhovannia, sport i zdorovia liudyny* [Bulletin of Ivan Ohienko Kamianets-Podilskyi National University. Physical education, sport and human health], no 11, 53–61 [in Ukrainian].
- Hohol, T.V., Hohol, V.V., & Kashuba, A.A. (2024). Psykho-fiziologichni ta pedahohichni umovy formuvannia sportyvnoi motyvatsii do voleybolu v zdobuvachiv fakhovoi peredvyshchoi ta vyshchoi osvity [Psychophysiological and pedagogical conditions for forming sports motivation toward volleyball among students pursuing professional pre-higher and higher education]. *Pryrodnycha osvita ta nauka* [Natural education and science], no (2), 42–47. <https://bit.ly/4mqJtZs> [in Ukrainian].
- Dolzhenko, L., & Pohrebniak, D. (2014). Formuvannia motyvatsii do rukhovoi aktyvnosti studentskoi molodi z ryznym rivnem fizychnoho zdorovia [Formation of motivation for physical activity in students with varying levels of physical health]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu* [Theory and methods of physical education and sports], no 4, 52–56 [in Ukrainian].
- Ivanchenko L. P., Prystyns'kyj, V. M., Ivanchenko, S. G., & Prystyns'ka, T. M. (2018). Metodyka formuvannia u pidlitkiv motyvatsii do systematichnykh zanjat' fizychnoju kul'turoju i sportom [Methods of motivating adolescents to engage in systematic physical education and sports]. *Molodij vchenyj* [Young scientist], no 2(2), 623–625. Rezhym dostupu: <https://bit.ly/43jRxcQ>
- Kalytyka, S., Rebryna, V., Bukhval, A., Tarasiuk, V., & Hrabovskiy, O. (2016). Motyvatsiia pidlitkiv do zaniat sportom [Motivation of adolescents to engage in sports]. *Fizyчне vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi* [Physical education, sport and health culture in modern society], no 1, 81–86. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2016_1_16 [in Ukrainian].
- Krutsevyeh, T. Yu., & Marchenko, O. Yu. (2008). Spriamovanist' tsinnosti individualnoi fizychnoi kultury studentiv ryznykh viddiliv vuzu [Value orientation in personal physical culture among students from various university departments]. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia* [Sports Bulletin of Prydniprovia], no 3–4, 103–107 [in Ukrainian].
- Marchenko, O., Brychuk, M., & Diedukh, M. (2022). Osoblyvosti motyvatsii studentiv do samostiinykh zaniat rukhovoiu aktyvnistiuv v umovakh voiennoho stanu [Peculiarities of students' motivation for independent physical activity during martial law]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu* [Theory and methods of physical education and sports], no 3, 44–50. <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.3.44-50> [in Ukrainian].
- Muntian, V. S., & Poproshaiev, O. V. (2023). Motyvatsiino-tsinnisne stavlennia studentskoi molodi do navchannia, fizychnoho vykhovannia i zdorovoho sposobu zhyttia: komparatyvnyi analiz [Motivational and value-based attitudes of student youth toward education, physical activity, and a healthy lifestyle: a comparative analysis]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova* [Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University], no 3(162), 109–115. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.5\(125\).21](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.5(125).21) [in Ukrainian].
- Perepelytsia, A., Fokina, Ye., & Kovalchuk, V. (2022). Motyvatsiia yak faktor vplyvu v sportyvni diialnosti [Motivation as a factor influencing participation in sports activities]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu* [Theory and methods of physical education and sports], no 4, 89–94. <http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/article/view/274497> [in Ukrainian].
- Rohal, I. V., Stolyaryk, V. A., Chkhan, A. A., & Shkondia, V. V. (2024). Monitoryng rivnia motyvatsii studentiv ZVO do ryznomanitnykh vydiv fizychnoi aktyvnosti v umovakh viiskovoho stanu v Ukraini [Monitoring the motivation levels of university students toward different types of physical activity in the context of martial law in Ukraine]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova* [Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University], no 2(174), 163–166. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2\(174\).35](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).35) [in Ukrainian].
- Riadova, L., Korchahin, M., Mkrtychian, O., & Konovalov, V. (2024). Efektyvnist' vykorystannia sportyvnykh ihor na zaniattakh iz fizychnoho vykhovannia [Effectiveness of using sports games in physical education classes]. *Sportyvni ihry* [Sports games], no 3(33), 62–83. <https://doi.org/10.15391/si.2024-3.07> [in Ukrainian].
- Salnykova, S. V., Bondar, A. A., & Puzdymir, M. I. (2019). Vplyv zaniat

Хавруняк, І. В. (2010). Мотивація до занять фізичною культурою школярів 14–17 років на етапі професійного вибору. *Збірник наукових праць [за ред. В.В. Прядко та ін.]*. Чернівці, 110–116.

riznymi vydamy sportu na fizychni yakosti studentskoi molodi [Influence of various sports on the physical qualities of students]. *Materialy kruhloho stolu. Vinnytsia* [Abstracts of the reports of the round table of higher education applicants]. http://www.vtei.com.ua/images/2019/KF/25_03_2019.pdf [in Ukrainian].

Syrovatko, Z. V. (2019). Formuvannya motyvatsii u studentiv do sektsiinykh zaniat z voleybolu [Formation of students' motivation for extracurricular volleyball classes]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova* [Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University], no 11(119), 159–162 [in Ukrainian].

Priadko, V. V. (Eds.), (2010). Motyvatsiia do zaniat fizychnoiu kulturou shkoliariv 14–17 rokiv na etapi profesiinoho vyboru [Motivation for physical education among schoolchildren aged 14–17 during the stage of professional choice]. *Zbirnyk naukovykh prats* [Collection of scientific papers], Chernivtsi, 110–116. [in Ukrainian].

Додаткова інформація

Відомості про статтю:

Онлайн-версія доступна за посиланням:

<https://doi.org/10.15391/si.2025-3.03>

Конфлікт інтересів

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Джерела фінансування

Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Отримано: 21.03.2025; Прийнято: 12.04.2025

Опубліковано: 01.06.2025

Відомості про авторів

Дмитрів Роман Васильович:

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент; Національний університет фізичного виховання і спорту України; вул. Фізкультури 1; м. Київ, 03150, Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-2759-9362>,

dmyt_ro_va@ukr.net

Матвієнко Ірина Сергіївна:

кандидат наук з фізичного виховання та спорту; Національний університет фізичного виховання і спорту України; вул. Фізкультури 1; м. Київ, 03150, Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-2355-5776>,

irina.matvienko8@gmail.com

Оробко Владислав Святославович:

Магістр фізичної культури і спорту за спеціалізацією «Фізичне виховання»; Національний університет фізичного виховання і спорту України; вул. Фізкультури 1; м. Київ, 03150, Україна.

orobkovlad@gmail.com

Оробко Андрій Святославович:

Магістр фізичної культури і спорту за спеціалізацією «Фізичне виховання»; Національний університет фізичного виховання і спорту України; вул. Фізкультури 1; м. Київ, 03150, Україна.

andrijorobko@gmail.com

Паньків Христина Василівна:

Магістр за спеціальності «Фізична культура і спорт», освітня програма «Фітнес та рекреація»; Національний університет фізичного виховання і спорту України; вул. Фізкультури 1; м. Київ, 03150, Україна.

<https://orcid.org/0009-0008-4767-5757>,

kvp200797@gmail.com

Information about the Authors

Roman Dmytriv:

PhD (Physical Education and Sport), Associate Professor; National University of Physical Education and Sport of Ukraine; Fizkultury Street 1; Kyiv, 03150. Ukraine.

Irina Matvienko:

PhD (Physical Education and Sport); National University of Physical Education and Sport of Ukraine; Fizkultury Street 1; Kyiv, 03150. Ukraine.

Vladyslav Orobko:

National University of Physical Education and Sport of Ukraine; Fizkultury Street 1; Kyiv, 03150. Ukraine.

Andrii Orobko:

National University of Physical Education and Sport of Ukraine; Fizkultury Street 1; Kyiv, 03150. Ukraine.

Khrystyna Pankiv:

Master Program Subject Area «Physical education and sport» Educational program «Fitness and Recreation» National University of Physical Education and Sport of Ukraine; Fizkultury Street 1; Kyiv, 03150. Ukraine.